

*О.Г. Головка, Харківський інститут банківської справи
Університету банківської справи НБУ*

ЕТАПНІСТЬ У ВИЗНАЧЕННІ УЗАГАЛЬНЕНОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ РОЗВИТКУ БАНКІВ

Стабільність і сталість розвитку будь-якого суб'єкта господарювання значною мірою визначається проведенням попереднього аналізу щодо розгляду стану такого суб'єкта. Особливо чутливими є ці питання з погляду аналізу стабільного функціонування банківських установ, які є важливим ланцюгом у системі економічних відносин між різними суб'єктами ринкової економіки. Саме тому і питання визначення фінансової стабільності розвитку банківських установ є досить актуальними.

Одним із головних питань, яке постає в процесі розв'язання поставленого завдання, зокрема із застосування різних методів і підходів щодо встановлення оцінок фінансової стабільності розвитку банків, є узагальнення динаміки ряду конкретного показника діяльності банку.

Інструментарієм розкриття окресленої мети роботи є застосування методів статистичного аналізу, де слід виділити насамперед різноманітні показники варіації часового ряду, яким і є ряд даних з обраної діяльності банку.

У модифікованому поданні розмах варіації ряду може бути придатним для узагальнення фінансової стабільності розвитку банків. Зокрема, таку модифікацію доцільно визначити з погляду останніх і початкових значень ряду:

$$R = x_1 - x_k, \quad (1)$$

де R – модифікований параметр розмаху варіації досліджуваного ряду даних;

x_1 – початкове значення досліджуваного ряду даних;

x_k – кінцеве значення досліджуваного ряду даних.

Однак слід зауважити, що розкриття змістовності фінансової стабільності розвитку банків за допомогою модифікованого подання розмаху варіації унеможлиблює проведення об'єктивного порівняння такого розвитку між різними банками. Ґрунтовність зауваження заснована на тому, що за формулою (1) визначаються абсолютні значення модифікованого подання розмаху варіації досліджуваного ряду. Отже, ряди, які значно відрізняються між собою за абсолютними даними, будуть мати й значні розриви у значеннях модифікованого подання розмаху варіації, навіть при однакових тенденціях досліджуваних рядів даних. У підсумку це зумовлює визначати не абсолютні значення розрахункових показників, а відносні. Як такий показник доцільно зважити значення модифікованого подання розмаху варіації відносно середнього значення досліджуваного ряду:

$$RV = \frac{x_1 - x_k}{x_c}, \quad (2)$$

де RV – відносний параметр модифікованого подання розмаху варіації досліджуваного ряду даних;

x_c – середнє значення досліджуваного ряду даних.

Грунтовність такого переходу до відносних значень модифікованого подання розмаху варіації пов'язана з тим, що в даному випадку зважуються дані щодо розкиду початкових і кінцевих значень відповідно до усереднених значень, які також відбивають динаміку змін в аналізованому ряді. Отже, це дає можливість проводити порівняльну оцінку фінансової стабільності розвитку різних банків.

Враховуючи вищезазначене, варто також зауважити на тому, що загалом оцінка визначення фінансової стабільності розвитку банків може бути розподілена на два етапи.

Перший з таких етапів, відповідно до визначення фінансової стабільності розвитку банку(-ів), дозволяє узагальнити наявність можливих станів стабільності банку:

- стабільний розвиток (стабільно позитивний розвиток);
- стабільне здійснення основних функцій;
- негативне стабільне функціонування.

Таке визначення може бути узагальнено як з погляду абсолютного, так і відносного показника модифікованого подання розмаху варіації (див. формули (1) та (2)). Тобто у разі від'ємних значень як абсолютного, так і відносного показника модифікованого подання розмаху варіації визначаємо негативне стабільне функціонування банку.

Другий етап із проведення оцінки визначення фінансової стабільності розвитку банків полягає у ранжуванні таких банків як за конкретними показниками їх діяльності щодо визначення найбільш впливових (банків і різновидів банківської діяльності, що визначаються сукупністю обраних показників) з погляду стабільного функціонування групи банків, так і з погляду окремих періодів функціонування обраної групи банків.

Таким чином, перший етап слід визначити узагальнюючим щодо визначення оцінки стабільного розвитку банків, а другий – конкретизуючим, який розкриває змістовність визначеного різновиду фінансової стабільності банків. Разом з цим відмітимо, що отримана таким чином оцінка не є скалярною величиною, а є, скоріше за все, вектором скалярних оцінок, що дозволяє врахувати множину впливів з погляду узагальнення змістовності фінансової стабільності розвитку банків.

Головко, О.Г. Етапність у визначенні узагальненої оцінки фінансової стабільності розвитку банків [Текст] / О.Г. Головко // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 травня 2010 р.) : у 2-х т.– Суми : УАБС НБУ, 2010. - Т. 2. - С. 55-56.